

Pestprotocol

Inleiding

Pesten is een veelvoorkomend en niet makkelijk op te lossen probleem.

Op onze school hebben we een uitgebreide aanpak om pesten te voorkomen, door het bevorderen van een goed pedagogisch klimaat. Toch kan het voorkomen dat er gepest wordt. Het is daarom belangrijk menen wij om een plan van aanpak te hebben indien dit gebeurt.

Wat is pesten?

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via het chatten) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen. (Bron: <http://www.nji.nl/Pesten-Probleemschets-Definitie>)

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Plagen en pesten is niet hetzelfde. Niet alle leraren en ouders kunnen het onderscheid even goed herkennen. Hierdoor wordt pesten nogal eens ten onrechte voor plagen aangezien of andersom.

Bij plagen zijn beide partijen (vrijwel) aan elkaar gelijk, en is de situatie één op één. De ene keer doet de een wat, de andere keer de ander. Het kan gebeuren dat het niet prettig gevonden wordt, en er kan zelfs ruzie van komen, maar zelfs dan geven beide partijen goed partij.

Plagen kan ook een goedaardig karakter hebben, waarbij beide partijen erom kunnen lachen.

Pesten is structureel anders. In tegenstelling tot plagen is er hier geen gelijkwaardigheid meer. De pesterijen gebeuren (vaak) niet één op één, maar met een hele groep tegen één (soms twee of drie, maar vaak een minderheid). De gepeste kan zich niet verweren, en is altijd de sigaar. Vaak durft of kan hij niet terugslaan, of is hierin niet doeltreffend. Plagen houdt na verloop van tijd op, terwijl pesten vaak voortdurend doorgaat.

Zelfs kleine grapjes hoeven niet per se plagen te zijn. Als het grapje tot vervelens toe herhaald wordt en de ander zich niet kan verweren, dan is er ook al sprake van een (lichte) vorm van pesten. Het gedrag is namelijk repetitief en leidt tot psychisch lijden bij de persoon ten koste van wie het grapje is gemaakt.

Het aanhouden van pesten, gedurende meerdere jaren, kan psychische klachten veroorzaken. Deze klachten kunnen langdurig van aard zijn. Vaak is de pester van jonge leeftijd zich hier niet van bewust. Voorbeelden van deze klachten zijn: minderwaardigheidscomplex, faalangst, grote mate van onzekerheid op allerlei gebieden, aanpassingsproblemen en vereenzaming.

Er zijn verschillende documenten, boeken en websites beschikbaar over dit onderwerp. Leerkrachten van onze school worden regelmatig getraind t.a.v. positieve groepsvorming en het signaleren van pesten. Tijdens de ouderinformatieavonden worden ouders geïnformeerd over onze preventieve en curatieve aanpak op school. Het streven is om twee- of driejaarlijks een ouderavond te organiseren, waarbij de veiligheid op school centraal staat.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

- Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor zowel de leerkrachten, ouders, kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep.
- De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
- Leerkrachten en overblijfskrachten moeten alert zijn op pestgedrag. Indien pestgedrag zich voordoet, moeten leerkrachten en overblijfskrachten duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft ten allen tijde liggen bij de leerkrachten.
- Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school het uitgewerkte protocol uit.
- Dit pestprotocol wordt door het hele team en de MR onderschreven en alle ouders ter inzage aangeboden.

Maatregelen en procedure

Preventieve maatregelen

Uitvoering van het preventieve gedeelte van het schoolveiligheidsplan, zie het hoofdstuk "Samen zorgen voor veiligheid" van dit document.

Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.

Aan het begin van het schooljaar wordt in alle groepen besproken waar kinderen die gepest worden terecht kunnen. De kinderen kunnen naar een leerkracht van hun eigen keuze gaan. Er is op onze school ook een vertrouwenspersoon, zij of hij stelt zich aan het begin van het schooljaar in alle klassen voor.

Word je gepest, praat er dan thuis en op school over. Zie je dat iemand wordt gepest, vertel het dan ook aan de meester of juf. Dit is geen klikken!
Bij klikken wil je dat de ander straf krijgt, bij klagen wil je dat het ongewenste gedrag ophoudt!

Tijdens de ouderavonden aan het begin van het schooljaar komt het schoolveiligheidsplan/ pestprotocol aan de orde. Ook ouders dienen te weten waar zij terecht kunnen als zij menen dat er sprake is van pesten binnen de groep, ook als dat niet hun eigen kind betreft. Ook voor ouders moet er een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen

Pagina-einde

Repressieve maatregelen

Dit zijn maatregelen die worden getroffen om de onveilige situatie zo snel mogelijk te beëindigen.

1. Indien er sprake is van pestgedrag, wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het gepeste kind.
Dit gesprek staat niet op zichzelf, maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Er worden duidelijke afspraken gemaakt om het pesten te stoppen.
Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het kindvolgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind.
De anti-pest coördinator en intern begeleider worden altijd op de hoogte gebracht en voor advies geraadpleegd.
2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag, worden de ouders van de pester mondeling op de hoogte gebracht van de ongewenste gebeurtenissen. Dit gebeurt bij voorkeur middels een gesprek op school waar ook de pester bij is.
Tijdens dit gesprek worden de feitelijke gebeurtenissen gedeeld met ouders en worden er afspraken gemaakt met de pester om het gedrag te stoppen. Ook wordt doorgenomen welke sancties bij overtreding van de afspraken worden opgelegd. Gedacht kan worden

aan uitsluiting van met name situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag, zoals: buitenspelen; overblijven; bewegingsonderwijs; excursies; schoolreisjes; etc. Er wordt verslag opgemaakt van dit gesprek en de gemaakte afspraken. Een kopie van dit verslag gaat naar de ouders ter ondertekening en naar de directeur, intern begeleider en anti-pest coördinator.

Ook de ouders van het gepeste kind worden op de hoogte gebracht. Er wordt besproken wat is voorgevallen en welke acties de school en eventueel ouders zullen ondernemen om het probleem op te lossen. Er wordt een verslag van dit gesprek opgemaakt en een kopie zal ter ondertekening aan ouders verstrekt worden.

3. Indien het probleem zich blijft herhalen of wanneer ouders onvoldoende meewerken, wordt de directeur door de leerkrachten ingelicht. De leerkrachten overhandigen de directeur het logboek van gebeurtenissen en het gesprek met de ouders van de pester. De directeur roept de ouders van de pester op voor een gesprek op school. Ook het kind kan in dit eerste gesprek gehoord worden door directie.

Er worden afspraken gemaakt om het pestgedrag te stoppen en ouders worden gewezen op het protocol "Grenzen aan gedrag". In dit protocol staat beschreven hoe ouders, medewerkers en leerlingen met elkaar om dienen te gaan en welke maatregelen er genomen kunnen worden als het gedrag niet stopt. De voorzitter van de raad van bestuur van onze stichting wordt op de hoogte gebracht van de incidenten. *Het protocol "Grenzen aan gedrag" is op te vragen bij de schoolleiding. U kunt het ook terugvinden op onze website bij "documenten".*

Er wordt verslag opgemaakt van dit gesprek en de gemaakte afspraken. Ouders ontvangen een kopie van dit verslag ter ondertekening.

4. Indien het gedrag niet verbetert, kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem (Bureau Jeugd en Gezin). Het protocol "Grenzen aan gedrag" treedt in werking. In overleg met de voorzitter van de raad van bestuur van onze stichting kan worden besloten tot het overgaan tot schorsing en/of verwijdering.

In uitzonderlijke situaties kan worden afgeweken van bovenstaande. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als het ongewenste gedrag zo extreem is, dat de schoolleiding onmiddellijk moet optreden.

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Het is echter wel belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren hoe het verloop van een casus wordt behandeld.

Plan van aanpak/ curatieve maatregelen

Er zijn geen vaste klip en klare maatregelen die overal en altijd werken. Elke klas, elke leerkracht en elke situatie is verschillend. De leerkracht zorgt er voor dat afspraken uit bovenstaande gesprekken helder worden geformuleerd in een plan van aanpak, hierbij vraagt de leerkracht advies aan de anti-pest coördinator en intern begeleider. Het plan van aanpak wordt altijd gedeeld met de schoolleiding.

In het plan van aanpak wordt een onderscheid gemaakt tussen de activiteiten die zijn gericht op:

- De gepeste
- De pester
- De ouders
- De meelopers
- Het schoolteam

Mogelijke maatregelen naast de gesprekken die gevoerd worden bij herhaaldelijk gedrag:

- De omgeving aanpassen, zodat er geen gelegenheid meer is om te pesten.
- Agressie en geweld kanaliseren door in gesprek te gaan en/ of afleiding te bieden.

- Confronterende maatregelen waarbij de groep openlijk en direct wordt aangesproken op de pesterijen, bijvoorbeeld door van pesten een thema te maken.
- Niet-confronterende maatregelen waarbij het pesten indirect bespreekbaar wordt gemaakt in de groep, bijvoorbeeld door onderwerpen aan te bieden als machtsmisbruik of oorlog en vrede.
- Het inzetten van pestprogramma's zoals "Meidenvenijn" en "Sta op".
- (Verwijzing naar) Externe begeleiding door professionals binnen of buiten de school.

Hulp aan betrokkenen

Hulp aan de gepeste

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is doorgaans eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit school.

Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen, staat het verwerken van de ervaringen. De ouders van het gepeste kind worden altijd op de hoogte gebracht van de situatie.

In overleg met hen bieden wij hulp aan het gepeste kind. Dit kan bestaan uit:

- Gesprekken met een vertrouwelijk persoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van eventuele nieuwe prikkels, als het verwerken van eerdere ervaringen. De leerkracht kan hierbij op de achtergrond worden bijgestaan door onze anti-pest coördinator en intern begeleider. Deze laatste heeft ook een overzicht van literatuur en werkvormen die hierbij ondersteunend kunnen zijn.
- Verwijzing naar externe organisaties die programma's aanbieden om kinderen meer zelfvertrouwen te geven en weerbaarder te worden (sociale vaardigheidsprogramma's).

Pagina-einde

Hulp aan de pester

De pester heeft in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, zij zijn niet in staat om op normale wijze met (sommige) anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig.

In overleg met de ouders van de pester kan de hulp bestaan uit:

- Gesprekken met een vertrouwelijk persoon, bij voorkeur de eigen leerkracht, waarbij geprobeerd wordt de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind.
- Verwijzing naar externe organisaties die programma's aanbieden om kinderen meer zelfvertrouwen te geven en weerbaarder te worden (sociale vaardigheidsprogramma's). Ook een verwijzing naar Bureau Jeugd en Gezin is mogelijk.

Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt van het probleem en een actieve houding aanneemt bij het oplossen ervan. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.

De ouders van de pesters moeten op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont, dat dringende verbetering behoeft.

De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt.

Alle betrokken ouders kunnen op school terecht voor advies over hoe zij het beste kunnen omgaan met dit probleem. In de eerste instantie loopt dit via de leerkracht, de anti-pest coördinator en interne begeleider kunnen hier echter ook ondersteunend in zijn. Desgewenst kunnen wij ouders doorverwijzen naar externe hulporganisaties.

Hulp aan de leerkracht

De leerkracht wordt op school ondersteund door de intern begeleider en anti-pest coördinator. In het geval van pesten wordt dit altijd besproken met de intern begeleider. De intern begeleider/ anti-pest coördinator zal advies geven en desgewenst het gesprek met de ouders voorbereiden. De intern begeleider is goed op de hoogte van de aanwezige literatuur en werkvormen t.a.v. pesten op onze school. Hij/zij kan eventueel doorverwijzen naar professionele hulpverleners.

Algemene informatie, hulp en ondersteuning

Binnen ons schoolbestuur hebben we een zorgstructuur vastgesteld om leerlingen, ouders en leraren zo nodig de juiste hulp te kunnen bieden. U leest hier meer over in ons schoolplan, de schoolgids of de nota "Basisondersteuning SKIPOV". Deze documenten zijn allen op te vragen bij directie. Overigens gaat het hierbij ook om hulp en ondersteuning bij onderwerpen die niet gerelateerd zijn aan de (sociale) veiligheid.